

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/93/2016
Identifikačné číslo spisu: 1111244945
Dátum vydania rozhodnutia: 26.05.2016
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1111244945.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu maloletého F. F., bývajúceho v D., Q. XX, zastúpeného splnomocnenkyňou FUTEJ & Partners, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Radlinského 2, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Daniel Futej, CSc., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Národná banka Slovenska, Bratislava, Imricha Karvaša 1, o náhradu škody 604,25 eur s príslušenstvom, vedenej Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 9C/216/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 21. októbra 2015 sp. zn. 2Co/277/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným rozsudkom potvrdil ako vecne správny rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) z 31. marca 2015 č. k. 9C/216/2011 - 445 v napadnutej časti (čo do zamietnutia žaloby a trov konania, keď inak okrem toho prvostupňový súd zamietol návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Potvrdzujúce rozhodnutie odôvodnil vecnou správnosťou preskúmaného rozhodnutia prvostupňového súdu, majúci predovšetkým za to, že správnym bol názor o neporušení povinností žalovanej pri výkone verejnej moci.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“). Navrhol zrušenie rozsudku odvolacieho súdu s vrátením veci na ďalšie konanie súdu prvého stupňa (?), takže tu šlo o zjavnú, nech aj v rámci dovolacieho návrhu výslovne nevyjadrenú požiadavku na zrušenie rozhodnutí súdov oboch nižších stupňov). Dovolanie odôvodnil odňatím mu (postupom odvolacieho i prvostupňového súdu) možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“). Rozsudok odvolacieho súdu považuje za nepreskúmateľný, keďže sa v jeho rámci neprípustným spôsobom pracovalo s doterajšou judikatúrou (tým, že odvolací súd sebe vhodnú

judikatúru citoval a rovnako dôležitú, pre dovolateľa priaznivú, zamlčal - nespomenul ju). Rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa dovolateľa potom tiež založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach a i vykonané dokazovanie je neúplné. Okrem iného dovolateľ namietal, že v odvolacom konaní mu bola odňatá možnosť konať pred súdom i tým, že mu nebolo doručené vyjadrenie žalovanej k odvolaniu, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb., ďalej tiež len „Dohovor“), poukazujúc pritom na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej tiež len „ESLP“) z 13. januára 2015 vo veci C. proti Slovenskej republike.

Žalovaná navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol alebo zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 238.

Podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (odsek 1); proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (odsek 2) a proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky (odsek 3). Naopak podľa odseku 5 tu citovaného ustanovenia dovolanie nie je prípustné vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada; ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie v takomto prípade nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety a na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Dovoláním žalobcu v tejto veci nie je napádaný zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale rozsudok potvrdzujúci. Najvyšší súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, a preto ani nemohol vysloviť záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchyliť. Rozsudok odvolacieho súdu napokon nemá ani znaky žiadneho z rozsudkov uvedených v ust. § 238 ods. 3 O. s. p. a navyše v tejto veci bolo dovolanie nasmerované proti právoplatnému rozsudku o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy. 30. decembra 2011, kedy bola (osobne) podaná žaloba na súd prvého stupňa, predstavovala minimálna mzda podľa § 1 písm. a/ Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 408/2010 Z. z. (ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2011) sumu 317 eur a jej trojnásobok činil 951 eur. Suma 604,25 eur, zaplatenia ktorej sa žalobca v konaní domáhal, tak leží pomerne hlboko pod trojnásobkom minimálnej mzdy v deň podania návrhu na prvostupňovom súde (nejde ani o dve tretiny z príslušnej sumy), a preto prípustnosť dovolania v tejto veci zákon (§ 238 ods. 5 O. s. p.) dokonca aj výslovne vylúčil.

Dovolanie by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol dovoláním napádaný rozsudok vydaný, došlo k niektorej z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona

bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a/ alebo g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nie je pritom relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Najvyššiemu súdu preto ostávalo len posúdiť, či je dôvodnou tá námietka dovolateľa, podľa ktorej mal odvolací súd svojim postupom odňať dovolateľovi v tejto veci (v odvolacom konaní vystupujúcemu v procesnom postavení odvolateľa) možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) či už tým, že mu nebolo doručené vyjadrenie žalovanej k odvolaniu, resp. tiež tým, že svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil (urobil ho nepreskúmateľným).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, poskytovaných mu Občianskym súdnym poriadkom alebo iným predpisom procesného práva. O takúto procesnú vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva [v zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.) a na doručenie rozsudku do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.)].

ESEP vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci C. proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadрила v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

O taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo. Dovolateľ síce namietal nedoručením mu vyjadrenia žalovanej k jeho odvolaniu, z obsahu spisu však jednoznačne vyplýva, že vyjadrenie žalovanej k odvolaniu žalobcu proti prvostupňovému rozsudku, teda podanie takejto účastníčky zo 7. júla 2015, doručené prvostupňovému súdu 9. deň rovnakého mesiaca i roka (č. l. 489 - 494 spisu), bolo splnomocnenkyňou žalobcu, zastupujúcej tohto účastníka aj v konaní pred súdmi oboch nižších stupňov) preukázateľne doručené, a to 6. augusta 2015 (tu por. doručenkou na č. l. 495 spisu). Preto v tomto prípade námietka dovolateľa o odňatí mu postupom súdu možnosti konať pred súdom neobstoí.

Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku". Pri vyjdení z takéhoto stanoviska má odvolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci nedáva žiaden podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania aj právne

predpisy, z ktorých vyvodil svoje závery vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Dovolateľ tu nedôvodne argumentuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné; pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka; ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu ale nešlo).

Pokiaľ dovolateľ namietal, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd tu uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/ 2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak aj k tejto nesprávosti v niektorom súdnom konaní dôjde, táto nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., ale má nanajvýš „len“ charakter tzv. inej vady konania s možným následkom v podobe nesprávneho rozhodnutia vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O. s. p.) a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (tu por. R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je v zmysle § 237 O. s. p. vadou konania. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. (tu por. napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

Ak súd v procese dokazovania nevykoná dokazovanie určitým dôkazným prostriedkom takým spôsobom, ktorý predpisuje zákon, dochádza taktiež „len“ k tzv. inej, v § 237 ods. 1 O. s. p. neuvedenej vade (tu por. napr. rozhodnutie najvyššieho súdu v jeho veci sp. zn. 3 Cdo 266/2009).

Napokon vo vzťahu k uplatneniu dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. (vyčítanie dovolateľom súdom nižších stupňov, že konanie pred nimi trpí inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie veci a ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení vecí) dovolací súd považuje za potrebné len odkázať na tú svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. možno prihliadať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo ale nie je tento prípad (v tejto súv. por. napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012 či 7 Cdo 116/2013). Z uvedeného plynie, že na dovolateľom uplatnené dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. (i keby boli prípadne opodstatnené) dovolací súd nemohol v prejednávanej veci prihliadať.

Vzhľadom k tomu, že dovolanie žalobcu nebolo prípustné podľa § 238 O. s. p., nebola preukázaná žalobcom tvrdená procesná vada uvedená v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p., dovolaciemu súdu neostávalo iné, než dovolanie ako procesne neprípustné odmietnuť (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného rozsudku odvolacieho súdu.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodnuté bolo podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinił neprípustným dovolaním žalobca, žalovanej v takomto konaní preukázateľne trovy majúce sa nahradiť nevznikli a nebol preto dôvod na uplatnenie ktorejkoľvek výnimky z pravidla, podľa ktorého žiaden z účastníkov konania skončeného zastavením, nemá právo na náhradu jeho trov.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.